Arbetsmarknadsutskottets betänkande

1982/83:8

om tjänstledighet för fackligt och politiskt arbete

Motionen

I motion 1981/82:1536 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om rätt till tjänstledighet för arbete inom fackliga och politiska organisationer och inom folkrörelser i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motionärerna framhåller att en ordning som garanterar den enskildes rätt till ledighet för att ta en tidsbestämd anställning inom t. ex. ett politiskt parti eller ett studieförbund eller för att för sin organisation genomföra ett tidsbestämt arbete skulle få många positiva effekter. Bl. a. skulle en växling vid t. ex. en funktionärstjänst underlättas och möjlighet ges för flera att under viss tid inneha sådan anställning. Vidare skulle möjlighet ges till ledighet under en kortare period för genomförande av ett angeläget projekt eller en kampanj för en folkrörelse. Slutligen skulle den föreslagna ordningen även få den positiva effekten att personer kan komma tillbaka till det ordinarie arbetet med nya erfarenheter.

Utskottet

I regeringsformen och kommunallagarna finns regler som ger rätt till ledighet för riksdagsuppdrag och kommunala förtroendemannauppdrag. Genom förtroendemannalagen garanteras anställda förtroendemän rätt till ledighet för fackliga uppdrag.

I motionen föreslås att arbetstagare härutöver skall ges rätt till ledighet för t. ex. anställning inom ett politiskt parti eller anställning som facklig ombudsman.

Utskottet vill inte bestrida att det ofta kan vara ett intresse både för det allmänna och den enskilde att arbetsförhållandena ordnas så, att det går att arrangera ledighet för sådana ändamål som motionärerna anger. Utskottet anser emellertid att den frågan lämpligen bör lösas genom avtal mellan parterna på arbetsmarknaden. För utskottets ställningstagande talar bl. a. det faktum att förhållandena på arbetsmarknaden växlar. Vidare bör dessa krav på ledighet vägas mot dels andra för arbetstagarna angelägna ledighetskrav, dels mot de negativa konsekvenserna för dem som med den föreslagna ordningen skulle hänvisas till längre vikariat på de tjänster som blir lediga.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1536.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1981/82:1536.

Stockholm den 18 november 1982

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
FRIDA BERGLUND

Närvarande: Frida Berglund (s), Alf Wennerfors (m), Lars Ulander (s), Anders Högmark (m), Karin Flodström (s), Nils-Olof Grönhagen (s), Lars-Ove Hagberg (vpk), Gustav Persson (s), Ingrid Hemmingsson (m), Sten Östlund (s), Börje Hörnlund (c), Håkan Stjernlöf (m), Bo Nilsson (s), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) och tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp).

Reservation

Lars-Ove Hagberg (vpk) anser

dels att utskottets yttrande som på s. 1 börjar "Utskottet vill" och på s. 2 slutar "motion 1536" bort ha följande lydelse:

Utskottet har samma inställning som motionärerna. En lagstadgad rätt till ledighet för arbete inom fackliga och politiska organisationer samt inom folkrörelser skulle innebära fördelar för både arbetstagare och arbetsgivare. För arbetstagaren skulle öppnas möjligheter att för en begränsad tid pröva på politiskt eller organisatoriskt arbete för att sedan återgå till det ordinarie arbetet. Detta skulle underlätta växling vid t. ex. en funktionärstjänst och ge möjlighet för flera att under viss tid ha sådan anställning. För arbetsgivaren skulle den föreslagna ordningen innebära att arbetsplatsen tillförs nya erfarenheter och upplevelser som kan vara till nytta i arbetet.

Utskottet vill slutligen erinra om vikten av att de anställda inom politiska partier och inom organisationer har en verklighetsanknytning. Förutsättningen härför skulle självfallet öka om motionärernas förslag genomförs.

Med hänvisning till det anförda bör riksdagen med bifall till motion 1536 hos regeringen begära förslag om rätt till tjänstledighet för arbete inom fackliga och politiska organisationer samt inom folkrörelser.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:1536 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

GOTAB 72991 Stockholm 1982